

Odder Kommune

Engager og understøt lokale forældre-ildsjæle

I Odder Kommune har et stærkt forældre-netværk både skabt et trygt rum til dialog blandt forældre samt gode ungefællesskaber, hvor rusmidler ikke indgår som en del af det sociale samvær.

Da Fælles om ungelivet blev lanceret i Odder Kommune, viste en lille gruppe forældre hurtigt interesse i at være medløftere på en fælles vision om at skabe et ungeliv, hvor rusmidler ikke spiller en markant rolle. Et af grundprincipperne i Fælles om ungelivet er netop, at tydelige og nærværende voksne skal skabe rammerne for og vise vejen til gode sociale fællesskaber og inspirerende ungemiljøer.

Derfor så Odder Kommune hurtigt potentialet i at række ud til forældrene i Odder og invitere dem ind som medskabere på en platform, der kunne styrke forældrenes ejerskab, engagement og mulighed for at mobilisere sig. I dag spiller forældre-netværket "Forældre Fælles om ungelivet Odder" (FFOU) en vigtig rolle som lokal aktør og er i øvrigt en stærk stemme både lokalt og nationalt, når det handler om unge og rusmidler. I 2023 stod de bl.a. bag et borgerforslag omkring at forbyde salg af alkohol til unge under 18 år – og fik i den forbindelse taletid i flere landsdækkende medier.

FFOU består af en kerne af syv til otte engagerede forældre-ildsjæle, der både arbejder strategisk og operationelt med ungelivet i Odder. FFOU har derudover engageret en større "forældre-support-gruppe", som kan trækkes ind i forskellige sammenhænge som praktiske hjælpere. FFOU har en bottom-up tilgang, hvor forældrene ikke kun er modtagere af råd og vejledning, men også er aktive medskabere af den kulturændring, de ønsker at se i deres lokalsamfund. Dette skaber en stærk følelse af ejerskab og forpligtelse blandt forældrene og bidrager til en mere bæredygtig og effektiv rusmiddelforebyggelse.

FFOU står bag en række forskellige initiativer, der alle har til formål at aktivere forskellige beskyttende faktorer inden for domænerne familie, venner og fritid. FFOU har bl.a. et mål om at styrke forældre-netværket i Odder som en beskyttende faktor mod unges rusmiddel-forbrug. Fx har de udviklet og etableret forskellige digitale og fysiske fora, som danner rammen om forældredebatter om

Odder Kommunes råd til kommuner:

- Spot og engager lokale forældre-ildsjæle. Opbygning af en kerne af engagerede forældre er essentielt for at tiltrække flere til projektet.
- Accepter - og værdsæt - at der er forskel på myndighed og civilsamfund.
- Prioriter regelmæssig kontakt og kommunikation med forældre-netværket.
- Inddrag forældre-netværket i alle tænkelige sammenhænge – samarbejde med lokale aktører forøger programmets rækkevidde.
- Understøt de frivillige forældre med professionelle ressourcer.
- Hjælp med at etablere klare mål og formål for aktiviteterne for at sikre relevans og engagement.

Centrale aktører:

- Kommune: Fælles om ungelivet Odder.
- Øvrige lokale aktører: Forældre Fælles om ungelivet Odder, frivillige forældre og supportgrupper samt lokale organisationer og virksomheder som fx ungdomsklubber, natteravnene og AURA Energi.

ungelivet i Odder. De står bl.a. bag en facebookgruppe med over 850 medlemmer, de arrangerer forældreforedrag, og de har en stand på det årlige kræmmermarked, hvor de sætter forskellige emner til debat. FFOU er på den måde baseret på en peer-to-peer-tilgang, hvor der er fokus på dialogen forældre imellem. Denne tilgang har man også gode erfaringer med i den islandske forebyggelsesmodel, som Fælles om ungelivet er inspireret af. FFOU går desuden forrest, når det handler om at skabe en åben og konstruktiv dialog om unge og rusmidler. Forældrenetværket i Odder Kommune har på den måde formet et engageret og forpligtende fællesskab blandt byens forældre, som spiller en afgørende rolle i at etablere normer og værdier i lokalsamfundet.

Forældrenetværket har også et mål om at udvikle aktiviteter for de unge, hvor rusmidler ikke er i fokus. Aktiviteterne laves både sammen med lokale aktører og de unge selv. Et af de bærende initiativer er arrangementet "Åben Hal", hvor forældrenetværket sammen med det lokale foreningsliv organiserer aktiviteter fredag aften som et alternativ til ungdomskulturens drukfester. Åben hal inkluderer en bred vifte af aktiviteter – fx sport, brætspil og andre fællesskabsfremmende aktiviteter.

Sådan gør de i Odder:

Odder Kommune:

- Udsendte en pressemeddelelse, da programmet blev lanceret i kommunen. Pressemeddelelsen understregede bl.a. vigtigheden af forældrenes involvering. Det fik en række forældre til at henvende sig til Odder Kommune.
- Har fra starten af etableringen sat en tydelig ramme om forældrenetværkets arbejde, herunder understreget vigtigheden af, at der skal være mere fokus på at skabe rammer for positive fællesskaber og mindre fokus på at styrke individuel handlekraft og unges evne til at sige "nej".
- Stiller ressourcer til rådighed, når der fx skal arrangeres månedlige møder i FFOU, laves grafisk materiale samt etableres lokale partnerskaber.
- Giver løbende sparring til gruppen.
- Har inviteret FFOU ind som repræsentant i den styregruppe, der arbejder strategisk med Fælles om ungelivet i kommunen.
- Har støttet FFOU økonomisk med 10.-20.000 kroner i aktivitetsmidler årligt.

"Forældre Fælles om ungelivet Odder er en slags peer-to-peer-indsats, som har vist sig at være ret effektiv i processen med at skabe kulturelle ændringer i Odder. Det handler om, at forældregruppen både er lærere og elever i processen, hvilket skaber en mere holistisk og inkluderende tilgang. Vi har en aftale med forældrenetværket om, at de skal understøtte Fælles om ungelivets formål, men ellers har de frihed til at gøre, hvad de vil. Jeg tror, at accepten af og respekten for, at civilsamfundet kan noget andet end kommunen, er helt afgørende for et succesfuldt samarbejde."

Kristian Kilt, programleder for
Fælles om ungelivet Odder

Forældre fælles om ungelivet Odder:

- Rekrutterer løbende frivillige forældre til styrings- og supportgrupper – bl.a. gennem annonceringer på forældremøder, sociale medier, interviews i avisen og opslag på AULA.
- Driver en facebookgruppe med over 850 følgere. Målet er at styrke dialog og videndeling blandt forældrene i Odder.
- Arrangerer foredrag og dialogbaserede aktiviteter for forældrene.
- Arrangerer aktiviteter, fx "Åben Hal", for de unge.
- Samarbejder med lokale foreninger og ungdomsklubber om at lave aktiviteter for unge.
- Indgår partnerskaber med lokale organisationer og virksomheder.

Vigtig læring

Hav modet, se potentialet og griб muligheden, når civilsamfundet stiller sig til rådighed. De kan noget andet end kommunen. Se de frivillige forældre som et skjult velfærdspotentiale, der kan være med til at udvikle en bæredygtig løsning på en samfundsudfordring.